

บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา

เรื่อง “อุตสาหกรรมเส้นด้ายยางของไทย”

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกเส้นด้ายยางอันดับ 1 ของโลกมาเป็นเวลานาน และเป็นผู้ที่เสนอข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพรวมทั้งทบทวนมาตรฐานการทดสอบเส้นด้ายยางในระดับสากล (ISO, International Standards Organization) ในอดีตยางธรรมชาติในรูปแบบน้ำยางข้นเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต แต่ปัจจุบันเส้นด้ายยางไม่ได้ผลิตจากยางธรรมชาติเพียงอย่างเดียว ได้มีการพัฒนาการผลิตจากยางสังเคราะห์ด้วย ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการศึกษาแนวโน้มของอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ และแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางของไทย

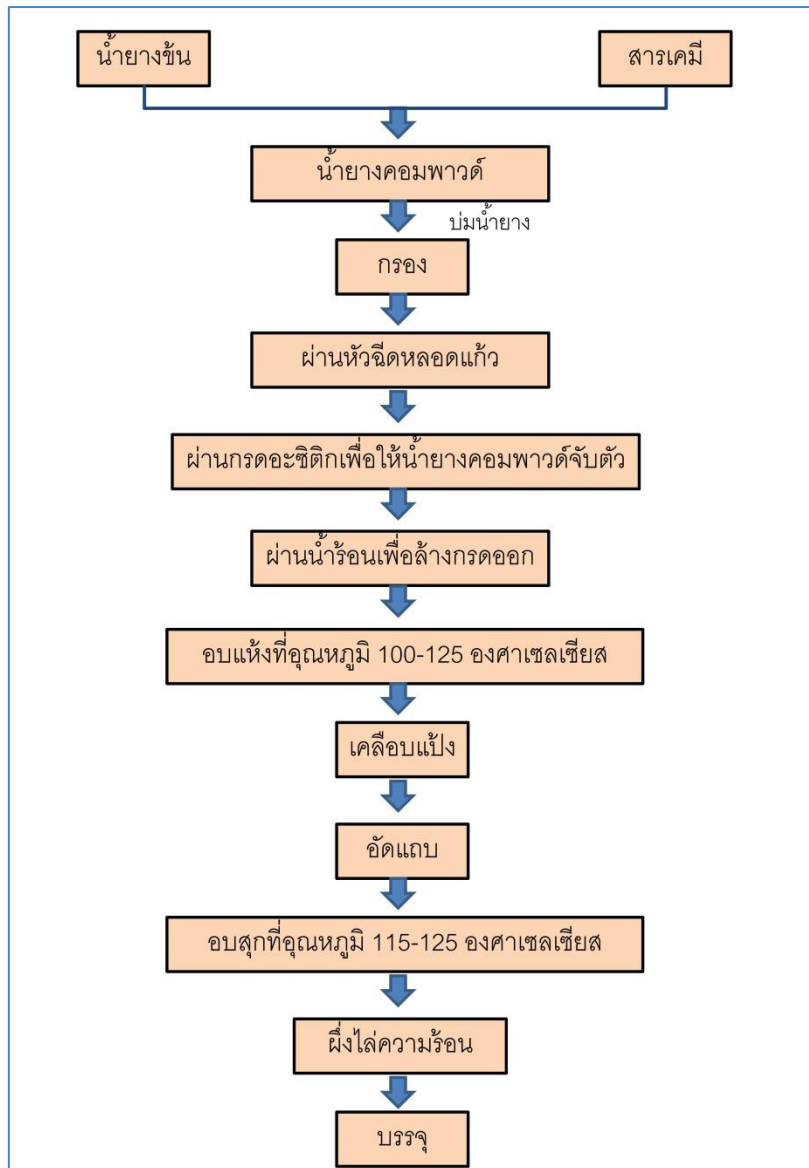
วัตถุดิบสำคัญของอุตสาหกรรมเส้นด้ายยาง

เส้นด้ายยางส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากยางธรรมชาติในรูปแบบน้ำยางข้น เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบต่างๆ สำหรับเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เช่น ชุดชั้นใน ถุงเท้า รองเท้า เป็นต้น โดยผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนเส้นด้ายยางธรรมชาติได้ก็คือเส้นด้ายยางสังเคราะห์ ได้แก่ เส้นด้ายจากยางสังเคราะห์พอลิไอโซพรีน และยางพอลิยูรีเทน อย่างไรก็ตามปริมาณการใช้ไม่มากนัก เนื่องจากราคาสูงกว่า และนำไปใช้กับเครื่องแต่งกายชนิดพิเศษ เช่น ชุดว่ายน้ำ ที่ไม่มีผ้าห่อหุ้มเพื่อไม่ให้เกิดการแพ้โปรตีน ส่วนเส้นด้ายยางจากธรรมชาติไม่มีปัญหาเรื่องแพ้โปรตีนจากการนำไปใช้งาน เนื่องจากต้องหุ้มด้วยผ้าอีกชั้นหนึ่ง ยางธรรมชาติจึงไม่ได้สัมผัสกับผิวหนังของผู้ใช้โดยตรง

เส้นด้ายยางแบ่งตามชนิดของยางที่ผลิตได้ 2 ชนิด คือ

- Latex thread เป็นเส้นด้ายยางที่ได้จากการเอ็กซ์ทรูดน้ำยางคอมพาวด์ลงในอ่างบรรจุสารละลายจับตัวน้ำยาง เส้นด้ายยางที่ได้จะมีลักษณะหน้าตัดกลม (round thread)
- Cut thread ผลิตจากยางแห้ง โดยทำแผ่นยางบางด้วยเครื่องคาลันเดอร์ (calendar) แล้ววัลคาไนซ์ จากนั้นตัดเป็นเส้นเส้นด้ายยางที่ได้จะมีลักษณะหน้าตัดสี่เหลี่ยม (square thread or rectangular thread)แต่ไม่ค่อยได้รับความนิยมในประเทศไทย

วิธีการผลิตเส้นด้ายยางที่สำคัญ ได้แก่ วิธีที่เอ็กซ์ทรูดน้ำยางคอมพาวด์ผ่านหลอดหรือท่อกลางที่เหมาะสมลงไปอ่างสารละลายของสารช่วยให้ น้ำยางจับตัว ดังแสดงในรูปที่ 1

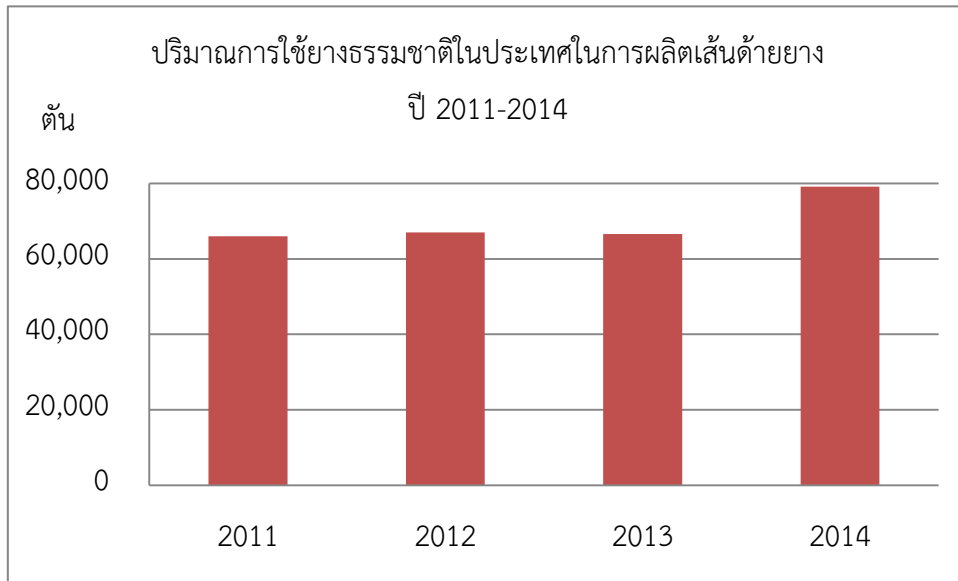

ที่มา: Rubber Intelligence Unit

รูปที่ 1 กระบวนการผลิตเส้นด้ายยาง

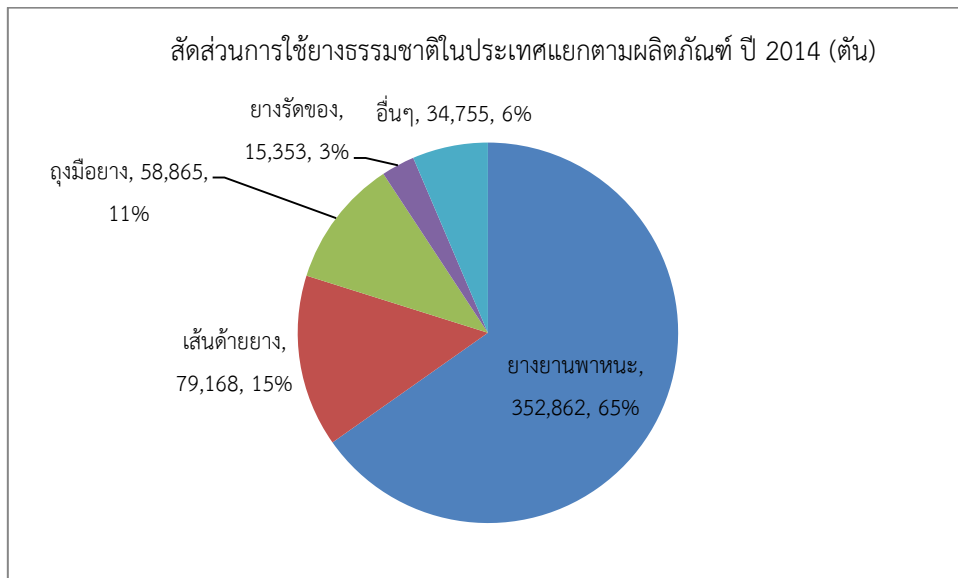
ปริมาณการใช้น้ำยางข้นภายในประเทศเพื่อการผลิตเส้นด้ายยาง

ในปี 2014 ประเทศไทยมีการใช้น้ำยางข้น ภายในประเทศเพื่อผลิตเส้นด้ายยางทั้งสิ้น 79,168 ตัน โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมในช่วงปี 2011-2014 ร้อยละ 6 และจากภาพรวมปริมาณการใช้อย่างธรรมชาติในประเทศ จะเห็นว่าในปี 2014 ไทยมีการใช้อย่างธรรมชาติภายในประเทศเพื่อการผลิตเส้นด้ายยางเพิ่มขึ้น และเป็นอันดับ 2 รองจากยางยานพาหนะ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากราคายางธรรมชาติลดลง ส่งผลให้สามารถใช้น้ำยางข้นในปริมาณมากขึ้นในการผลิตเส้นด้ายยางเพื่อให้สินค้ามีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยประเทศไทยผลิตเส้นด้ายยางเพื่อการส่งออกเป็นหลัก หรือมากกว่าร้อยละ 90 ของการผลิตทั้งหมด ใช้ในประเทศไม่เกินร้อยละ 10

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง

รูปที่ 2 ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศในการผลิตเส้นด้ายยาง ปี 2011-2014

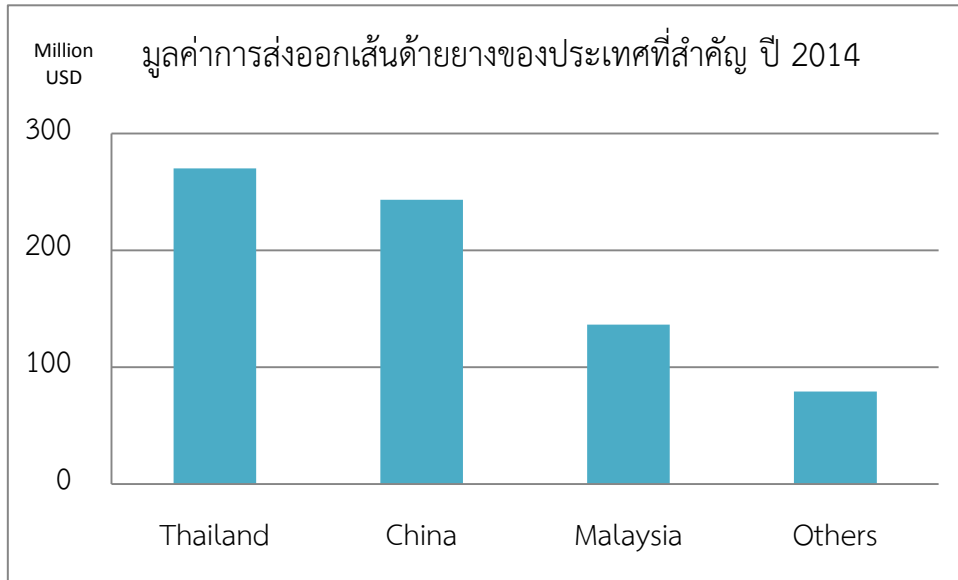
ที่มา: สถาบันวิจัยยาง

รูปที่ 3 สัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติในประเทศแยกตามผลิตภัณฑ์ ปี 2014 (ตัน)

การส่งออกเส้นด้ายยางของโลก และประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ

ในการผลิตและส่งออกเส้นด้ายยางนั้น ประเทศไทยถือเป็นประเทศที่ได้เปรียบเรื่องวัตถุดิบ เนื่องจากมีผลผลิตยางธรรมชาติมากที่สุดในโลก โดยใช้ยางธรรมชาติเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเส้นด้ายยาง หรือ

ประมาณร้อยละ 85 ปัจจุบันไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกเส้นด้ายยางเป็นอันดับ 1 ของโลก ในปี 2014 ไทยมีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 270 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาคือ จีน และมาเลเซีย ที่ 243 และ 136 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ โดยลูกค้าหลักของทั้งไทย และมาเลเซีย คือประเทศจีน ซึ่งจีนนั้นถือเป็นประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ของโลก ส่วนลูกค้าหลักของจีนคือยุโรป และอเมริกา

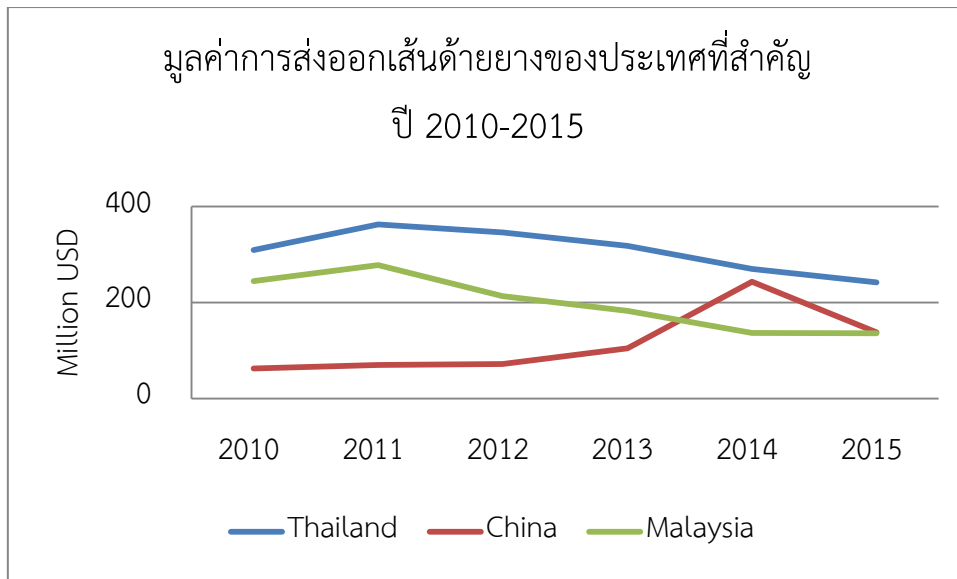

ที่มา: Global Trade Atlas (HS code 4007: ด้ายและด้ายชนิดคอร์ดทำด้วยยางวัลแคนไนซ์)

รูปที่ 4 มูลค่าการส่งออกเส้นด้ายยางของประเทศที่สำคัญ ปี 2014

แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันเส้นด้ายยางไทยในตลาดโลก

ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกเส้นด้ายยางอันดับ 1 ของโลกมาเป็นเวลานาน ตามมาด้วยประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นอันดับ 2 อย่างไรก็ตาม จากรูปที่ 5 ปัจจุบันจีนเป็นประเทศที่เริ่มมีบทบาทในอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางมากขึ้น เนื่องจากการส่งออกเส้นด้ายยางเพิ่มสูงขึ้น โดยมีอัตราการเติบโตในช่วงปี 2010-2015 สูงถึงร้อยละ 17 ขณะที่ไทย และมาเลเซียมีอัตราการเติบโตในการส่งออกลดลงที่ร้อยละ 5 และ 11 ตามลำดับในอดีตที่ผ่านมา มาเลเซียอาจจะเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญในอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางของไทย เพราะมีมูลค่าการส่งออกมากเป็นอันดับ 2 รองจากไทยมาหลายปี แต่มีแนวโน้มว่าในอนาคตจีนอาจจะแซงมาเลเซียขึ้นมาได้ เนื่องจากจีนมีมูลค่าการส่งออกที่สูงขึ้นและใกล้เคียงกับมาเลเซียในปี 2015 จีนจึงเป็นอีกประเทศหนึ่งที่น่าจับตามอง

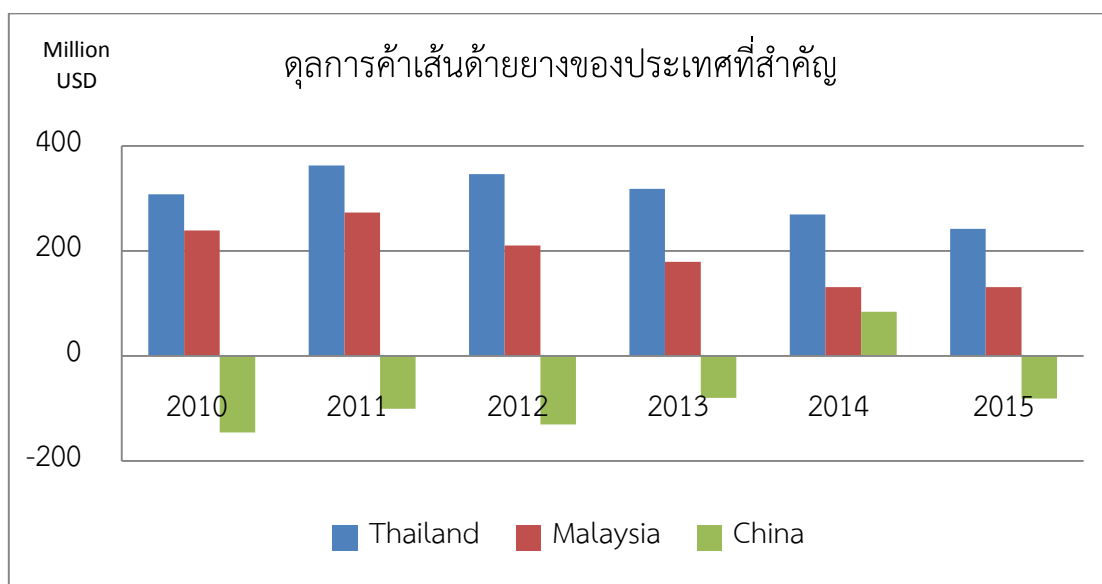
ที่มา: Global Trade Atlas (HS code 4007: ด้ายและด้ายชนิดคอร์ดทำด้วยยางวัลแคนไนซ์)

หมายเหตุ: ข้อมูลของประเทศมาเลเซียเดือน พ.ย. - ธ.ค. 2015 ประมาณการโดยสถาบันพลาสติก

รูปที่ 5 มูลค่าการส่งออกเส้นด้ายยางของประเทศที่สำคัญ ปี 2010-2015

ในส่วนของคุณค่าการค้า ประเทศไทยและมาเลเซียได้คุณค่าในอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางมาตลอด คือ มีมูลค่าการส่งออกมากกว่าการนำเข้า ขณะที่จีนนั้น ปี 2014 เป็นปีแรกที่ได้คุณค่า เนื่องจากมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะความต้องการของตลาดยุโรป และถึงแม้ในปี 2015 จะยังขาดคุณค่าอยู่ แต่โดยภาพรวมแล้ว มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับหลายปีที่ผ่านมา อีกทั้งในช่วงปี 2014-2015 จีนมีมูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยของเส้นด้ายยางประมาณ 2,500-2,800 เหรียญสหรัฐต่อตัน แต่มีมูลค่าการส่งออกต่อหน่วยสูงถึง 5,000-5,200 เหรียญสหรัฐต่อตัน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าจีนมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก โดยการส่งออกในรูปแบบชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์หรือสินค้าสำเร็จรูปภายใต้ HS code 4007 (ด้ายและด้ายชนิดคอร์ดทำด้วยยางวัลแคนไนซ์)

ที่มา: Global Trade Atlas (HS code 4007: ด้ายและด้ายชนิดคอร์ดทำด้วยยางวัลแคนไนซ์)

หมายเหตุ: ข้อมูลของประเทศมาเลเซียเดือน พ.ย. - ธ.ค. 2015 ประมาณการโดยสถาบันพลาสติก

รูปที่ 6 มูลค่าการค้าเส้นด้ายยางของประเทศที่สำคัญ ปี 2010-2014

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ไทยจะมีบทบาทในอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางในตลาดโลกมาเป็นเวลานาน โดยมีมาเลเซียตามมาเป็นอันดับ 2 แต่จากข้อมูลข้างต้น สามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่า จีนเริ่มมีบทบาทในอุตสาหกรรมเส้นด้ายยางมากขึ้น เมื่อเทียบกับในอดีตที่ผ่านมา และจากข้อมูลที่จีนมูลค่าการส่งออกเส้นด้ายยางต่อหน่วยสูงกว่าการนำเข้าประมาณ 2 เท่า นั้น จึงเป็นไปได้ว่าจีนมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์นี้ ขณะที่ไทยและมาเลเซีย นั้น ถึงแม้จะมีมูลค่าการนำเข้าที่น้อยมากเมื่อเทียบกับการส่งออก แต่มูลค่าการส่งออกต่อหน่วยยังต่ำกว่ามูลค่าการนำเข้าต่อหน่วยอยู่ ดังนั้นเพื่อให้ไทยยังคงสถานะเป็นผู้นำการผลิตและส่งออกเส้นด้ายยางของโลก และมีการเติบโตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์นี้ และการขยายตลาดไปยังยุโรป จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งเพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์จากน้ำยางพาราให้กับประเทศไทย